

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- เดิมศรี ชำนิจารกิจ. สติติประยุกต์ทางการแพทย์. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531: 187-239.
- นิจศิริ เรืองรังษี และ พยอม ดันตวิวัฒน์. พืชสมุนไพร. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532: 34.
- บุญธรรม เอี่ยมสมบูรณ์. ดงไม้. กรุงเทพมหานคร: ธนาคารกรุงเทพจำกัด, 2517: 325.
- สมพร หิรัญรามเดช(ภูதியานันต์). หนังสือตำราสมุนไพรใกล้ตัว ตอนที่ 3. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2525: 1-5.
- สุนทรี่ สิงหบุตรา. สรรพคุณสมุนไพร 200 ชนิด. กรุงเทพมหานคร: บริษัท คุณ 39 จำกัด,
2535: 121-122, 231.

ภาษาอังกฤษ

- Antonio, A., Silva, M. R., Yashuda, Y. The tachyphylactic effect of barium on intestinal smooth muscle. *Arch. int. Pharmacodyn.* 204 (1973): 260-267.
- Arrang, J. M., and et al. Highly potent and selective ligands for histamine H₃-receptor. *Nature.* 327 (1987): 117-122.
- Arseculeratne, S. N., Gunatilaka, A. A. L., and Panabokke, R. G. Studies on medicinal plants fo Srilanka. part 14: Toxicity of some traditional medicinal herbs. *J. Ethnopharmacol.* 13 (1985): 323-335.
- Barlow, R. B., and Khan, I. The use of guinea-pig ileum preparation for testing the activity of substances which imitate or antagonize the actions of 5-hydroxytryptamine and tryptamine. *Br. J. Pharmacol.* 14 (1959): 533-558.
- Basu, B. S., *Indian Medicinal Plants Part IV.* pp. 968. Bahadurganj, Atlahabad :
Sudhindra Nath Basu , M. B. At the Panini office, 1918.
- Bolton, T. B. The depolarizing action of acetylcholine or carbachol in intestinal smooth muscle. *J. Physiol.* 220 (1972): 647-671.
- _____. Mechanism of action of transmitters and other substances on smooth muscle. *Physiol. Rev.* 59 (1979b): 606-718.

- _____. Cholinergic mechanisms in smooth muscle. Br. Med. Bull. 35 (1979a) : 275-283.
- _____, and Kitamura, K. Evidence that ionic channels associated with the muscarinic receptor of smooth muscle may admit calcium. Br. J. Pharmacol. 78 (1983): 405-416.
- Bonner, T. I. The molecular basis of muscarinic receptor diversity. Trends Neurosci. 12 (1989): 677-695.
- Bourne, H. R., and Roberts, J. M. Drug Receptors & Pharmacodynamics. In B. G. Katzung (ed.), Basic & Clinical pharmacology. 6th ed., pp. 9-32. U.S.A. : Prentice Hall, 1995.
- Brading, A. F., and Sneddon, P. Evidence for multiple source of calcium for activation of the contractile mechanism of guinea-pig taenia coli on stimulation with carbachol. Br. J. Pharmacol. 70 (1980): 229-240.
- Bulbring, E., and Tomita, T. Catecholamine action on smooth muscle. Pharmacol. Rev. 39 (1987): 49-91.
- Burkhalter, A., Julius, D., and Frick, O. L. Histamine, serotonin, & the ergot alkaloids. In B. G. Katzung (ed.), Basic & Clinical pharmacology. 6th ed., pp. 251-275. U.S.A. : Prentice Hall, 1995.
- Bylund, D. B., et al. International union of pharmacology nomenclature of adrenoceptor. Pharmacol. Rev. 46 (1994): 121-136.
- Casteels, R., and Raeymaekers, L. The action of acetylcholine and catecholamines on an intracellular calcium store in the smooth muscle cells of guinea-pig taenia coli. J. Physiol. 294 (1979): 51-68.
- Carsten, M. E. Prostaglandins and oxytocin : their effects on uterine smooth muscle. Prostaglandins. 24 (1973): 33-40.
- _____, and Miller, J. D. Effects of prostaglandins and oxytocin on calcium release from a uterine microsomal fraction : A hypothesis for the inophoretic action of prostaglandins. J. Biol. Chem. 252 (1977): 1576-1581.
- _____, and Miller, J. D. Calcium release by inositol triphosphate from calcium-transporting microsomes derived from uterine sarcoplasmic reticulum. Biochem. Biophys. Res. Commun. 130 (1985): 1027-1031.
- _____, and Miller, J. D. A new look at uterine muscle contraction. Am. J. Obstet. Gynecol. 157 (1987): 1303-1315.

- Chhabra, S. C., Uiso, F. C. and Mshiu, E. N. Phytochemical screening of Tanzanian medicinal plants I. *J. Ethnopharmacol.* 11 (1984): 157-179.
- Clement, J. G. BaCl₂ -induced contraction in the guinea-pig ileum longitudinal muscle : role of presynaptic release of neurotransmitters and Ca²⁺ translocation in the postsynaptic membrane. *Can. J. Physiol. Pharmacol.* 59 (1981): 541-547.
- Cohen, M. L., Schenck, K. W., Colbert, W., and Wittenauer, L. Role of 5-HT₂ receptors in serotonin-induced contractions of nonvascular smooth muscle. *J. Pharmacol. Exp. Ther.* 232 (1985): 770-774.
- Colasanti, B. K. Directly acting cholinomimetics. In Charles, R. Craig, and Robert, E. Stitzel (eds.), *Modern Pharmacology*. 4th ed., pp. 145-149. U.S.A. : Little brown and company, 1994.
- Debelmas, A. M., and Hache, J. Toxicity of several medicinal plants of Nepal including some behavioral and central nervous system effects. *Plant Med. Phytother.* 10 (1976): 128-138.
- Deka, L., Majumdar, R., and Dutta, A. M. Some ayurvedic important plants from distric Kamrup (Assam). *Ancient Sci. life.* 3 (1983): 108-115.
- Dhar, M. L., Dhar, M. M., Dhawan, B. N., Mehrotra, B. N. and Ray, C. Screening of Indian plants for biological activity : part I. *Indian J. Exp. Biol.* 6 (1968): 232-247.
- Feldberg, W. Effect of ganglion-blocking substances on the small intestine. *J. Physiol.* 113 (1951): 483-505.
- Gaddum, J. H., and Picarelli, Z. P. Two kinds of tryptamine receptor. *Br. J. Pharmacol.* 12 (1957): 323-328.
- Gaitonde, B. B., and Jetmalani, M. H. Antioxytotic action of saponin from *Asparagus racemosus* Willd. (shatavari) on uterine muscle. *Arch. Int. Pharmacodyn.* 179 (1969): 121-129.
- Gouw, M. A., Wilffert, B., and Van, P. A. Effects of inorganic cation on K⁺, 5-hydroxytryptamine and noradrenaline induced contraction of the isolated rat jugular vein and aorta. *Eur. J. Pharmacol.* 185 (1990): 147-155.
- Henderson, P. Th., Ariens, E. J. and Simonis, A. M. differentiation of various types of cholinergic and other spasmotic actions on the isolated guinea-pig ileum. *Eur. J. Pharmacol.* 4 (1968): 62-70.
- Hill, S. J. Distribution , properties, and functional characteristics of three classes of histamine receptor. *Pharmacol. Rev.* 42 (1990): 45-83.

- Hoffman, B. B. Adrenoceptor-activating & other synpathomimetic drugs. In B. G. Katzung (ed.), Basic & Clinical pharmacology. 6th ed., pp. 115-131. U.S.A. : Prentice Hall, 1995.
- Hof, R. P., and Vuorela, H. J. Accessing calcium antagonist on vascular smooth muscle : A comparison of three methods. J. Pharmacol. Methods. 9 (1983): 41-52.
- Hoover, D. B. Muscarinic blocking drugs. In Charles, R. Craig, and Robert, E. Stitzel (eds.), Modern Pharmacology. 4th ed., pp. 151-159. U.S.A. : Little brown and company, 1994.
- Hoyer, D., et al. International union of pharmacology classification of receptor for 5-hydroxytryptamine (serotonin). Pharmacol. Rev. 46 (1994): 157-203.
- Hulme, E. C., Birdsall, N. J. M., and Buckley, N. J. Muscarinic receptor subtypes. Annu. Rev. Pharmacol. Toxicol. 30 (1990): 633-673.
- Joshi Jayshree and Dev Sukh. Chemistry of ayurvedic crude drugs : part VIII shatavari-2: structure elucidation of bioactive shatavarin-I and other glycosides. Indian J. Chem. 27B (1988): 12-16.
- Karaki, H., Satake, N., and Shibata, S. Mechanism of barium-induced contraction in the vascular smooth muscle of rabbit aorta. Br. J. Pharmacol. 88 (1986): 821-826.
- Karibe, H., Matsuo, K., Toshio, G., and Uchida, M. K. Inhibitory effects of protein kinase inhibitors and cytoskeletal inhibitors on Ca²⁺-free contraction of rat uterus. Eur. J. Pharmacol. 188 (1990): 407-410.
- _____, Oishi, K., and Uchida, M. K. Involvement of protein kinase C in Ca²⁺-independent contraction of rat uterine smooth muscle. Biochem. Biophys. 179 (1991): 487-494.
- _____, and Weiss, G. B. Minireview: Calcium release in smooth muscle. Life Sciences. 42 (1988): 111-122.
- Khan, S. S., Chagh, S. A. and Oommachan, M. Ethnobotanical studies of certain rare medicinal plants of Bhopal. J. Sci. Res(Bhopal). 4 (1982): 185-187.
- Lalanne, C., Mironneau, C., Mironneau, J., and Savineau, J. P. Contractions of rat uterine smooth muscle induced by acetylcholine and angiotensin II in Ca²⁺-free medium. Br. J. Pharmacol. 81 (1984): 317-326.
- Lefkowitz, R. J., Hoffman, B. B., and Taylor, P. Neurohumoral transmission: The autonomic and somatic motor nervous system. In A. G. Gilman, T. W. Rall, A. S. Nies, and P. Taylor (eds.), Goodman and Gilman's The pharmacological basis of therapeutics . Vol.1 8th ed., pp. 84-121. New York: Pergamon Press, 1991.

- Leurs, R., Brozius, M. M., Smit, M. J., Bast, A., and Timmerman, H. Effects of histamine H_1 -, H_2 - and H_3 -receptor selective drugs on the mechanical activity of guinea-pig small and large intestine. Br. J. Pharmacol. 102 (1991): 179-185.
- Matsuo, K., Gokita, T., Karibe, H., and Uchida, M. K. Ca^{2+} -independent contraction of uterine smooth muscle. Biochem. Biophys. Res. Commun. 165 (1989): 722-727.
- _____, and Uchida, M. K. Opposite effect of Bay K 8644 and nicardipine on the inhibitory effect of Ca^{2+} on rat myometrium. Eur. J. Pharmacol. 21 (1987): 295-301.
- Menkveld, G. J., and Timmerman, H. Inhibition of electrically evoked contraction of guinea-pig ileum preparation mediated by the histamine H_3 receptor. Eur. J. Pharmacol. 186 (1990): 343-347.
- Minneman, K. P. α_1 -adrenergic receptor subtype, inositol phosphate and sources of cell calcium. Pharmacol. Rev. 40 (1988): 87-119.
- Murphy, R. A., Smooth muscle. In R. M. Berne, and M. N. Levy, (eds.), Physiology. 3rd edition, pp. 309-324. New York: Mosby-Years Book, 1993.
- Oishi, K., Ohmuro, H. T., Matsuo, N. M., Suga, O., Karibe, H., Kohama, K., and Uchida M. K. Oxytocin contractions rat uterine smooth muscle in Ca^{2+} -free medium without any phosphorylation of myosin light chain. Biochem. Biophys. Res. Commun. 176 (1991): 122-128.
- Pappano, A. J., and Watanabe, A. M. cholinceptor-activating & Cholinesterase-inhibiting drugs. In B. G. Katzung(ed.), Basic & Clinical pharmacology. 6th ed., pp. 88-101. U.S.A.: Prentice Hall, 1995.
- Perry, W. L. M. Pharmacological experiments on isolated preparation. 2nd ed., pp. 58-127. London: Churchill Livingstone, 1970.
- Rang, H. P., and Dale, M. M. Pharmacology. 2nd ed., pp. 125-280. Edinburgh: Churchill Livingstone, 1991.
- Ravikumar, P. R., Soman, R., Chetty, G. L., Pandey, R. C., and Dev Sukh. Chemistry of ayurvedic crude drugs:part VI-(shatavari-1):structure of shatavarin-IV. Indian J. Chem. 26B (1987): 1012-1017.
- Rauwald, H. W., Brehm, O., and Odenthal, K. P. Screening of nine vasoactive medicinal plants for their possible calcium antagonist activity. Strategy of selection and isolation for the active principles of *Olea europaea* and *Peucedanum ostruthium*. Phytother. Res. 8 (1994): 135-140.

- Richards, M. H. Pharmacology and second messenger interaction of cloned muscarinic receptors. *Biochem. Pharmacol.* 42 (1991): 1645-1653.
- Ruffolo, R. R., Nichols, A. J., Stadel, J. M. and Hieble, J. P. Structure and function of β - adrenoceptors. *Pharmacol. Rev.* 43 (1991): 475-506.
- Singh, V. P., Sharma, S. K. and Khare, V.S. Medicinal plants from Ujjain district Madhya Pradesh : part II. *Indian Drugs Pharm. Ind.* 5 (1980): 7-12.
- Spedding, M., and Paoletti, R. classification of calcium channels and the sites of action of drugs modifying channel function. *Pharmacol. Rev.* 44 (1992): 363-376.
- Thomas, E. A., and Ehlert, F. J. Pertussin toxin blocks M_2 muscarinic receptor-mediated effects on contraction and cyclic AMP in the guinea-pig ileum, but not M_3 -mediated contractions and phosphoinositide hydrolysis. *J. Pharmacol. Exp. Ther.* 271 (1994): 1042-1050.
- Timmerman, H. Histamine H_3 ligands : Just pharmacological tools or potential therapeutic agents?. *J. Med. Chem.* 33 (1990): 4-11.
- Uchida, M. K., Sasaki, K., and Matsuo, K. "Ca reversal" inhibition by submicromolar Ca^{2+} concentrations of contraction of smooth muscle and its use as assay of Ca channel blocker. *Gen. Pharmacol.* 20 (1989): 117-121.
- Van Rossum, J. M. Cumulative dose-response curve II. Technique for the making of dose-response curve in isolated organs and the evaluation of drug-parameter. *Arch. Int. Pharmacodyn.* 143 (1963): 299-330.
- _____, and Van Den Brink, F. G. Cumulative dose-response curves I. Introduction to the technique. *Arch. Int. Pharmacodyn.* 143 (1963): 240-246.
- Williams, E. M. Vaughan. The mode of action of drug upon intestinal motility. *Pharmacol. Rev.* 6 (1954): 159-190.
- Zifa, E., and Fillion, G. 5-Hydroxytryptamine receptors. *Pharmacol. Rev.* 44 (1992) : 402-445.

ภาคผนวก ก

ตารางที่ 1 แสดงส่วนประกอบของน้ำยาหล่อเลี้ยงเนื้อเยื่อ De Jalon solution, Ca²⁺-free Locke Ringer solution

สารเคมี	De Jalon solution จำนวนกรัม/ลิตร	Locke Ringer solution จำนวนกรัม/ลิตร	Ca ²⁺ -free Locke Ringer solution จำนวนกรัม/ลิตร
NaCl	9.00	9.00	9.00
KCl	0.42	0.42	0.42
CaCl ₂ (2H ₂ O)	0.06	0.24	-
NaHCO ₃	0.50	0.50	0.50
MgCl ₆ (6H ₂ O)	-	0.43	0.43
glucose	0.50	1.00	1.00
EGTA	-	-	0.076
Aerating gas O ₂		95 % + CO ₂ 5 %	
pH		7.8	

ตารางที่ 2 แสดงส่วนประกอบของน้ำยาหล่อเลี้ยงเนื้อเยื่อ High Potassium depolarizing solution , Krebs-Henseleit solution , Ca^{2+} -free Krebs-Henseleit solution

สารเคมี	High Potassium depolarizing solution จำนวนกรัม/ลิตร	Krebs-Henseleit solution จำนวนกรัม/ลิตร	Ca^{2+} -free Krebs- Henseleit solution จำนวนกรัม/ลิตร
NaCl	1.58	6.90	6.90
KCl	7.46	0.35	0.35
$\text{MgCl}_2(6\text{H}_2\text{O})$	0.11	-	0.51
NaHCO_3	1.18	2.09	2.09
$\text{MgSO}_4(7\text{H}_2\text{O})$	-	0.40	0.40
KH_2PO_4	-	0.16	0.16
$\text{CaCl}_2(2\text{H}_2\text{O})$	-	0.37	-
glucose	2.00	2.00	2.00
EGTA	-	-	0.038
Aerating gas O_2 95 % + CO_2 5 %			

ตารางที่ 3 แสดงส่วนประกอบของน้ำยาหล่อเลี้ยงเนื้อเยื่อ Tyrode solution

สารเคมี	Tyrode solution จำนวนกรัม/ลิตร
NaCl	8.00
KCl	0.20
NaHCO ₃	1.00
MgCl ₂ (6H ₂ O)	0.21
NaH ₂ PO ₄	0.05
CaCl ₂ (2H ₂ O)	0.26
glucose	1.00
EGTA	-
Aerating gas O ₂ 95 % + CO ₂ 5 %	

ภาคผนวก ข

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลผลของตัวทำละลาย (95 % ethanol) ที่ใช้สกัดสารจากรากสามสิบ ต่อการหดตัวของมดลูกของหนูขาวที่เกิดขึ้นเอง (spontaneous contraction)

จำนวนการทดลองที่ (n)	ก่อนให้ 95 % ethanol		หลังให้ 95 % ethanol	
	% tension of contraction	% frequency of contraction	% tension of contraction	% frequency of contraction
1	100.00	100.00	102.04	90.91
2	100.00	100.00	105.47	100.00
3	100.00	100.00	101.38	100.00
4	100.00	100.00	116.78	100.00
5	100.00	100.00	100.00	100.00
6	100.00	100.00	101.89	90.91
7	100.00	100.00	100.00	100.00
8	100.00	100.00	99.31	100.00
mean + SD	100.00	100.00	103.36±5.75	97.73±4.21

ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลผลของสารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบต่อการหดตัวของมดลูก
ของหนูขาวที่เกิดขึ้นเอง (spontaneous contraction)

จำนวนการทดลองที่ (n)	ก่อนให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ		หลังให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ	
	% tension of contraction	% frequency of contraction	% tension of contraction	% frequency of contraction
1	100.00	100.00	91.21	71.43
2	100.00	100.00	47.11	100.00
3	100.00	100.00	79.49	75.00
4	100.00	100.00	84.07	91.25
5	100.00	100.00	65.74	70.00
6	100.00	100.00	87.80	89.61
7	100.00	100.00	74.38	70.21
8	100.00	100.00	87.83	87.72
mean $\pm$ SD	100.00	100.00	77.20 $\pm$ 14.73	81.90 $\pm$ 11.61

ตารางที่ 6 แสดงข้อมูลผลของสารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบต่อการหดตัวของมดลูก
ของหนูขาว เมื่อให้สารมาตรฐานกระตุ้นการหดตัว ACh

จำนวนการทดลองที่ (n)	ก่อนให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ		หลังให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ	
	% tension of contraction	% frequency of contraction	% tension of contraction	% frequency of contraction
1	100.00	100.00	61.54	71.79
2	100.00	100.00	70.83	65.00
3	100.00	100.00	42.62	62.50
4	100.00	100.00	86.67	81.31
5	100.00	100.00	39.66	90.22
6	100.00	100.00	50.00	80.18
7	100.00	100.00	79.49	78.57
8	100.00	100.00	80.77	72.83
mean $\pm$ SD	100.00	100.00	63.95 $\pm$ 18.26	75.30 $\pm$ 9.12

ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลผลของสารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบต่อการหดตัวของมดลูกของหนูขาว เมื่อให้สารกระตุ้นการหดตัว oxytocin

จำนวนการทดลองที่ (n)	ก่อนให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ		หลังให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ	
	% tension of contraction	% frequency of contraction	% tension of contraction	% frequency of contraction
1	100.00	100.00	63.64	43.00
2	100.00	100.00	59.02	45.65
3	100.00	100.00	59.74	57.00
4	100.00	100.00	36.17	38.00
5	100.00	100.00	44.19	50.00
6	100.00	100.00	50.00	66.67
7	100.00	100.00	45.90	44.44
8	100.00	100.00	39.47	49.44
mean $\pm$ SD	100.00	100.00	49.77 $\pm$ 10.10	49.28 $\pm$ 8.99

ตารางที่ 8 แสดงข้อมูลผลของสารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบต่อการหดตัวของมดลูกของหนูขาว เมื่อให้สารกระตุ้นการหดตัว oxytocin ใน calcium-free Locke Ringer solution

จำนวนทดลองที่ (n)	ก่อนให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ	หลังให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ
	% tension of contraction	% tension of contraction
1	100.00	41.86
2	100.00	33.33
3	100.00	65.62
4	100.00	46.88
5	100.00	34.48
6	100.00	63.16
7	100.00	59.52
8	100.00	55.56
mean $\pm$ SD	100.00	50.05 $\pm$ 12.72

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลผลของ 95 % ethanol ที่ใช้สกัดสารจากรากสามสิบต่อการหดตัวของหลอดเลือดแดงใหญ่ (aorta) ของหนูขาว เมื่อให้สารมาตรฐานกระตุ้นการหดตัว NE

จำนวนทดลองที่ (n)	ก่อนให้ 95 % ethanol					หลังให้ 95 % ethanol				
	% contraction					% contraction				
	1x10 ⁻¹¹ M	1x10 ⁻¹⁰ M	1x10 ⁻⁹ M	1x10 ⁻⁸ M	1x10 ⁻⁷ M	1x10 ⁻¹¹ M	1x10 ⁻¹⁰ M	1x10 ⁻⁹ M	1x10 ⁻⁸ M	1x10 ⁻⁷ M
1	19.23	46.15	57.69	92.31	100.00	19.23	57.69	76.92	115.38	123.08
2	18.52	48.15	61.11	94.44	100.00	10.18	40.74	57.41	100.00	105.56
3	6.76	35.14	51.35	91.89	100.00	5.40	21.62	47.30	91.89	98.65
4	6.41	37.18	56.41	92.31	100.00	7.69	37.18	53.85	94.87	101.28
5	7.69	19.23	26.92	82.69	100.00	9.62	19.23	30.77	105.77	126.92
6	6.58	28.95	55.26	92.10	100.00	6.58	31.58	47.37	86.84	94.74
7	7.79	44.16	70.13	100.00	100.00	7.79	36.36	54.54	98.70	103.90
8	22.06	44.12	61.76	92.65	100.00	22.06	45.59	61.76	86.84	105.88
mean + SD	11.88+6.76	37.88+9.91	55.08+12.67	92.30+4.73	100.00	10.88+5.78	36.25+12.50	53.74+13.23	98.81+8.74	107.50+11.46

ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลผลของสารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบต่อการหดตัวของหลอดเลือดแดงใหญ่ (aorta) ของหนูขาว เมื่อให้สารมาตรฐานกระตุ้นการหดตัว NE

จำนวนทดลองที่ (n)	ก่อนให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ					หลังให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ				
	% contraction					% contraction				
	1×10^{-11} M	1×10^{-10} M	1×10^{-9} M	1×10^{-8} M	1×10^{-7} M	1×10^{-11} M	1×10^{-10} M	1×10^{-9} M	1×10^{-8} M	1×10^{-7} M
1	36.36	57.95	63.64	93.18	100.00	4.54	6.82	9.09	45.45	54.54
2	42.00	54.00	60.00	94.00	100.00	10.00	14.00	16.00	58.00	70.00
3	22.50	47.06	54.00	96.00	100.00	9.80	16.67	17.65	47.06	54.90
4	12.74	24.51	35.29	90.20	100.00	1.96	2.94	5.88	43.14	49.02
5	32.26	45.16	51.61	87.10	100.00	8.06	9.68	11.29	45.16	51.61
6	28.00	36.00	44.00	92.00	100.00	4.00	6.00	8.00	44.00	52.00
7	38.10	50.00	57.14	97.62	100.00	7.14	11.90	14.28	50.00	52.38
8	12.70	25.40	39.68	88.89	100.00	7.94	12.70	12.70	57.14	63.49
mean + SD	28.08+11.23	42.51+12.61	50.67+10.08	92.37+3.56	100.00	6.68+2.89	10.09+4.59	11.86+4.07	48.74+5.83	55.99+7.10

ตารางที่ 11 ขอบสารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบต่อการหดตัวของหลอดเลือดแดงใหญ่ (aorta) ของหนูขาว เมื่อให้สารมาตรฐานกระตุ้นการหดตัว 5-HT

จำนวนทดลองที่ (n)	ก่อนให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ					หลังให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ				
	% contraction					% contraction				
	1×10^{-8} M	1×10^{-7} M	1×10^{-6} M	1×10^{-5} M	1×10^{-4} M	1×10^{-8} M	1×10^{-7} M	1×10^{-6} M	1×10^{-5} M	1×10^{-4} M
1	2.94	11.76	54.90	88.24	100.00	1.96	4.90	6.86	15.69	19.61
2	7.15	32.50	65.00	92.50	100.00	2.50	5.00	10.00	32.50	35.00
3	3.73	20.15	61.19	91.79	100.00	2.98	2.98	13.43	31.34	37.31
4	6.41	35.90	91.54	79.49	100.00	2.05	6.41	12.82	26.92	32.05
5	9.46	31.08	64.86	91.89	100.00	2.16	5.40	13.51	29.73	36.49
6	10.53	42.10	73.68	97.37	100.00	1.32	2.63	9.21	23.68	26.32
7	4.69	21.88	68.75	79.69	100.00	2.50	6.25	9.38	28.12	31.25
8	7.69	20.51	41.02	88.46	100.00	2.05	3.85	15.38	38.46	43.59
mean $\pm$ SD	6.62 $\pm$ 2.70	26.98 $\pm$ 10.01	61.37 $\pm$ 9.91	88.68 $\pm$ 6.27	100.00	2.19 $\pm$ 0.49	4.68 $\pm$ 1.41	11.32 $\pm$ 2.87	28.68 $\pm$ 6.70	32.70 $\pm$ 7.31

ตารางที่ 12 แสดงข้อมูลผลของสารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบต่อการหดตัวของหลอดเลือดแดงใหญ่ (aorta) ของหนูขาวโดยใช้สารละลาย CaCl_2 ในสารละลาย potassium depolarizing

จำนวนทดลองที่ (n)	ก่อนให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ					หลังให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ				
	% contraction					% contraction				
	0.1 mM	1.0 mM	10 mM	20 mM	30 mM	0.1 mM	1.0 mM	10 mM	20 mM	30 mM
1	3.03	18.18	57.58	84.85	100.00	2.42	6.06	19.70	39.40	48.48
2	4.00	24.00	67.00	89.00	100.00	2.00	4.00	12.00	24.00	32.00
3	3.88	22.33	64.08	88.35	100.00	1.94	3.88	12.62	13.80	30.10
4	4.08	24.49	59.18	83.67	100.00	2.04	8.16	19.39	40.82	50.00
5	4.00	23.00	55.00	80.00	100.00	2.00	6.00	14.00	31.00	34.00
6	9.23	41.54	75.38	89.23	100.00	3.08	9.23	27.69	40.00	49.23
7	3.28	18.03	45.90	78.69	100.00	2.62	6.56	13.11	32.79	45.90
8	5.00	25.00	62.50	87.50	100.00	3.75	12.50	25.00	43.75	56.25
mean ± SD	4.56±1.97	24.57±7.36	60.83±8.73	85.16±4.10	100.00	2.44±0.65	7.05±2.86	17.94±6.01	33.20±10.14	43.24±9.78

ตารางที่ 13 แสดงข้อมูลผลของ 95 % ethanol ที่ใช้สกัดสารจากรากสามสิบต่อการหดตัวของกล้ามเนื้อเรียบลำไส้เล็กส่วน ileum ของหนูตะเภาเมื่อให้สารมาตรฐานกระตุ้นการหดตัว ACh

จำนวนทดลองที่ (n)	ก่อนให้ 95 % ethanol					หลังให้ 95 % ethanol				
	% contraction					% contraction				
	1x10 ⁻⁹ M	1x10 ⁻⁸ M	1x10 ⁻⁷ M	1x10 ⁻⁶ M	1x10 ⁻⁵ M	1x10 ⁻⁹ M	1x10 ⁻⁸ M	1x10 ⁻⁷ M	1x10 ⁻⁶ M	1x10 ⁻⁵ M
1	8.89	14.44	66.67	100.00	97.78	8.89	15.56	62.22	95.56	86.67
2	10.42	22.92	91.67	100.00	89.58	10.42	25.00	77.08	100.00	97.92
3	10.00	20.00	71.00	100.00	96.00	10.00	20.00	69.00	97.00	93.75
4	10.71	17.86	71.43	97.62	100.00	7.14	17.86	76.19	105.95	98.81
5	7.69	21.54	78.46	100.00	86.92	7.69	18.46	78.46	100.00	95.38
6	10.87	15.22	60.87	100.00	90.22	9.78	19.57	59.78	93.48	90.22
7	8.82	20.59	58.82	100.00	94.12	11.76	20.59	44.12	94.12	97.06
8	8.00	18.00	72.00	100.00	92.00	10.00	16.00	66.00	92.00	108.00
mean ± SD	9.42±1.24	18.82±2.99	71.36±10.37	99.70±0.84	93.33±4.45	9.46±1.49	19.13±2.98	66.61±11.46	97.26±4.56	95.98±6.35

ตารางที่ 14 แสดงข้อมูลผลของสารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบต่อการหดตัวของกล้ามเนื้อเรียบลำไส้เล็กส่วน ileum ของหนูตะเภาเมื่อให้สารมาตรฐานกระตุ้นการหดตัว ACh

จำนวนทดลองที่ (n)	ก่อนให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ					หลังให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ				
	% contraction					% contraction				
	1×10^{-9} M	1×10^{-8} M	1×10^{-7} M	1×10^{-6} M	1×10^{-5} M	1×10^{-9} M	1×10^{-8} M	1×10^{-7} M	1×10^{-6} M	1×10^{-5} M
1	9.89	18.68	76.92	100.00	98.90	3.30	3.30	21.98	59.34	64.48
2	10.84	15.63	75.90	100.00	98.80	3.61	3.61	9.64	48.19	69.88
3	8.70	15.22	78.26	100.00	100.00	2.17	2.17	15.22	43.48	50.00
4	9.30	13.95	69.77	100.00	97.67	2.32	2.32	6.98	46.51	48.84
5	3.70	12.96	62.96	100.00	90.74	2.96	2.96	18.52	33.33	59.26
6	8.33	16.67	68.75	93.75	100.00	3.30	3.30	12.50	45.83	56.25
7	6.59	15.38	77.78	100.00	95.60	2.20	3.30	17.58	50.55	57.14
8	10.20	20.41	75.51	100.00	92.86	4.08	4.08	22.45	57.14	57.14
mean $\pm$ SD	8.44 $\pm$ 2.32	16.11 $\pm$ 2.44	73.23 $\pm$ 5.47	99.22 $\pm$ 2.21	96.86 $\pm$ 3.45	2.99 $\pm$ 0.71	3.13 $\pm$ 0.64	15.61 $\pm$ 5.60	48.05 $\pm$ 8.12	57.87 $\pm$ 6.94

ตารางที่ 15 แสดงข้อมูลผลของสารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบต่อการหดตัวของกล้ามเนื้อเรียบลำไส้เล็กส่วน ileum ของหนูตะเภา เมื่อให้สารมาตรฐานกระตุ้นการหดตัว 5-HT

จำนวนทดลองที่ (n)	ก่อนให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ					หลังให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ				
	% contraction					% contraction				
	1x10 ⁻⁹ M	1x10 ⁻⁸ M	1x10 ⁻⁷ M	1x10 ⁻⁶ M	1x10 ⁻⁵ M	1x10 ⁻⁹ M	1x10 ⁻⁸ M	1x10 ⁻⁷ M	1x10 ⁻⁶ M	1x10 ⁻⁵ M
1	4.94	7.41	20.99	100.00	98.88	2.47	4.94	14.82	38.27	24.69
2	12.31	16.92	36.92	100.00	100.00	3.08	4.62	13.85	41.54	47.69
3	9.52	14.28	28.57	88.89	100.00	3.17	4.76	14.28	28.57	52.38
4	9.52	13.49	58.73	96.82	100.00	3.17	3.17	9.52	31.75	57.14
5	7.14	10.20	23.47	81.63	100.00	3.06	4.08	10.20	26.53	43.88
6	8.97	11.54	29.49	80.77	100.00	5.13	7.69	10.26	24.36	46.15
7	7.23	10.84	22.89	78.31	100.00	2.41	3.61	8.43	22.89	36.14
8	8.06	12.90	37.10	95.16	100.00	2.42	5.64	17.74	42.74	51.61
mean +SD	8.46+2.18	12.20+2.88	32.27+12.30	90.20+8.99	99.86+0.40	3.11+0.88	4.81+1.40	12.39+3.24	32.08+7.83	44.96+10.33

ตารางที่ 16 แสดงข้อมูลผลของสารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบต่อการหดตัวของกล้ามเนื้อเรียบลำไส้เล็กส่วน ileum ของหนูตะเภาเมื่อให้สารมาตรฐานกระตุ้นการหดตัว histamine

จำนวนทดลองที่ (n)	ก่อนให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ					หลังให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ				
	% contraction					% contraction				
	1x10 ⁻⁴ M	1x10 ⁻⁸ M	1x10 ⁻⁷ M	1x10 ⁻⁶ M	1x10 ⁻⁵ M	1x10 ⁻⁹ M	1x10 ⁻⁸ M	1x10 ⁻⁷ M	1x10 ⁻⁶ M	1x10 ⁻⁵ M
1	10.00	12.00	48.00	100.00	98.00	3.20	3.20	6.00	36.00	52.00
2	9.68	19.35	41.94	100.00	91.94	2.58	3.22	6.45	48.39	62.90
3	9.52	19.05	48.81	100.00	90.48	1.90	1.90	3.57	50.00	59.52
4	2.78	2.78	31.94	70.83	100.00	2.22	2.22	4.17	18.06	52.78
5	7.79	12.99	58.44	100.00	79.22	2.08	2.60	6.49	31.17	46.75
6	6.90	9.48	49.14	100.00	77.59	1.38	2.59	4.31	24.14	37.07
7	9.57	11.70	34.04	80.85	100.00	1.70	2.13	3.19	30.85	40.42
8	7.92	9.90	41.58	100.00	97.03	3.96	3.96	9.90	48.51	63.37
mean ± SD	8.02±2.39	12.16±5.35	44.24±8.69	93.96±11.50	91.78±8.96	2.38±0.85	2.73±0.69	5.51±2.20	35.89±12.09	51.85±9.92

ตารางที่ 17 แสดงข้อมูลผลของสารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบต่อการหดตัวของกล้ามเนื้อเรียบลำไส้เล็กส่วน ileum ของหนูตะเภาเมื่อให้สารมาตรฐานกระตุ้นการหดตัว BaCl₂

จำนวนทดลองที่ (n)	ก่อนให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ					หลังให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ				
	% contraction					% contraction				
	1x10 ⁻⁶ M	5x10 ⁻⁵ M	1x10 ⁻⁴ M	5x10 ⁻⁴ M	1x10 ⁻³ M	1x10 ⁻⁶ M	5x10 ⁻⁵ M	1x10 ⁻⁴ M	5x10 ⁻⁴ M	1x10 ⁻³ M
1	13.72	23.53	68.63	84.31	100.00	5.88	7.84	27.45	43.14	56.86
2	13.04	26.09	73.91	100.00	89.13	4.35	6.52	13.04	50.00	60.87
3	14.81	29.63	81.48	100.00	85.18	3.70	5.56	22.22	53.70	50.00
4	16.67	28.57	80.95	100.00	100.00	3.57	7.14	19.05	50.00	54.76
5	14.81	30.86	100.00	95.06	96.30	3.70	7.41	14.81	66.67	61.73
6	13.79	27.59	72.41	94.83	100.00	3.45	8.62	12.07	68.96	62.07
7	11.11	27.78	78.12	94.44	100.00	2.78	13.89	13.89	47.22	55.56
8	5.45	18.18	80.00	100.00	98.18	2.91	7.27	14.54	43.64	45.45
mean ± SD	12.92±3.42	26.53±4.04	79.44±9.47	96.08±5.42	96.10±5.77	3.79±0.98	8.03±2.53	17.13±5.36	52.92±9.84	55.91±5.89

ตารางที่ 18 แสดงข้อมูลผลของสารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบต่อการหดตัวของมดลูกของหนูขาวที่เกิดขึ้นเอง (spontaneous contraction) เมื่อเวลาผ่านไป 3 เดือน

จำนวนการทดลองที่ (n)	ก่อนให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ		หลังให้สารสกัดด้วย ethanol จากรากสามสิบ	
	% tension of contraction	% frequency of contraction	% tension of contraction	% frequency of contraction
1	102.61	104.00	76.52	82.67
2	93.91	104.00	80.87	74.67
3	95.65	93.33	85.22	66.67
4	97.39	106.67	80.87	89.33
5	89.56	89.33	59.13	66.67
6	91.30	104.00	74.78	89.33
7	98.26	93.33	67.83	72.00
8	94.78	97.33	80.00	85.33
mean $\pm$ SD	95.43 $\pm$ 4.10	98.99 $\pm$ 6.48	75.65 $\pm$ 8.46	78.33 $\pm$ 9.52

ประวัติผู้เขียน

นายทวีชัย ลียุทธานนท์ เกิดวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2510 ที่อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี เกษศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในปีการศึกษา 2532 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2536 ปัจจุบันรับราชการอยู่ที่โรงพยาบาลศูนย์ สุราษฎร์ธานี อำเภอมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี